

Brüssel, 3.9.2025
COM(2025) 338 final

2025/0183 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

**ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu,
Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay
Idavabariigi vahelise kaubanduse vahelepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise
kohta**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Lisatud on ettepanek õigusakti kohta, millega antakse luba kirjutada alla ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vahelisele kaubanduse vahelepingule (edaspidi „kaubanduse vaheleping“).

Mercosur¹ on maailmas SKP poolest suuruselt viies väljaspool ELi asuv majanduspiirkond (2023. aastal 2,9 triljonit eurot) ja ELi jaoks suuruselt üheteistkümmes kaubanduspartner. Tegemist on olulise turuga, kus elab üle 270 miljoni elaniku ning millel on suur kasutamata kaubandus- ja investeerimispotentsiaal. EL on esimene suur majanduspiirkond, kes sõlmib Mercosuriga laiaulatusliku kaubanduslepingu, mis tagab ELi eksportijatele, teenuseosutajatele ja investoritele selles piirkonnas märkimisväärse esmategutseja eelise. Kaubanduse vaheleping tugevdab sidemeid sarnaselt meelestatud ja usaldusväärsete partnerite vahel ning kajastab mõlema poole soovi edendada avatud, kestlikku ja reeglitel põhinevat kaubandust ja võidelda proteksionismi vastu. Lepinguga luuakse ulatuslik ja terviklik kaubandussuhete raamistik, mis aitab suurendada majandusjulgeolekut ja tulla toime praeguste ülemaailmsete raskustega.

13. septembril 1999 andis Euroopa Liidu Nõukogu Euroopa Komisjonile loa alustada Mercosuriga läbirääkimisi ja võttis vastu läbirääkimisjuhised. Läbirääkimiste käigus konsulteeriti nõukogu Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna tööühmaga. Läbirääkimiste kaubandusalaste osade teemal konsulteeriti kaubanduspoliitika komiteega. Läbirääkimiste protsess kestis üle 25 aasta. Kaubandusküsimustes peetud läbirääkimised jõudsid algselt poliitilisel tasandil lõpule 2019. aasta juunis ning poliitikat ja koostööd käsitlevad läbirääkimised jõudsid lõpule 2020. aasta juunis. 2023. ja 2024. aastal pidasid EL ja Mercosur läbirääkimisi täiendavate elementide, täpsemalt kaubanduse ja kestliku arengu peatüki lisa üle, käsitledes muu hulgas tugevdatud kohustusi seoses raadamisega ja sätteid, millega antakse Mercosurile rohkem paindlikkust teatavate tööstuspoliitikaga seotud kohustuste täitmisel (nt riigihangete puhul). ELi ning Mercosuri ja selle liikmete läbirääkimised ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vahelise partnerluslepingu (edaspidi „partnerlusleping“) üle jõudsid Uruguays Montevideos lõpule 6. detsembril 2024.

Komisjon avaldas kaubanduse ja investeringute liberaliseerimisega seotud läbiräägitud tekstid 2019. aasta augustis ja 2024. aasta detsembris.

Läbirääkimiste tulemusena on lepitud kokku kahes õiguslikus vahendis:

1. partnerlusleping, mis hõlmab a) poliitilist ja koostöövaldkonda ning b) kaubanduse valdkonda, ning
2. kaubanduse vaheleping, mis hõlmab kaubanduse ja investeringute liberaliseerimist.

¹ Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturg (ehk MERCOSUR – see lühend tuleneb hispaaniakeelsetest algustähtedest) kujutab endast piirkondliku integratsiooni protsessi, millele panid aluse Argentina, Brasiilia, Paraguay ja Uruguay ning millega edaspidi liitusid Venezuela (tema osalemine on praegu peatatud) ja Boliivia (ühinemas). ELi-Mercosuri partnerluslepingu osalised on ainult Argentina, Brasiilia, Paraguay ja Uruguay.

Kaubanduse vaheleping on kavas allkirjastada samaaegselt partnerluslepinguga. Vastavalt artikli 23.2 lõikele 1 jõustub kaubanduse vaheleping selle kuu esimesel päeval, mis järgneb kuupäevale, mil lepinguosalisel on teineteisele kirjalikult teatanud selleks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest. Kaubanduse vaheleping kaotab kehtivuse ja asendatakse partnerluslepinguga, kui viimane on ratifitseeritud ja jõustunud.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Kaubanduse vahelepinguga nähakse ette terviklik ELi-Mercosuri kaubandus- ja investeerimissuhete õigusraamistik. See kehtib kuni ELi-Mercosuri partnerluslepingu jõustumise kuupäevani.

Kaubanduse vaheleping asendab ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu ja selle osalisriikide vahel Madridis 15. detsembril 1995 alla kirjutatud piirkondadevahelise koostöö raamlepingu II jaotise.

Kaubanduse vaheleping on täielikult kooskõlas ELi üldise visiooniga partnerlusest Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonnaga, mis esitati 7. juunil 2023 vastu võetud ühisteatistes Euroopa Parlamendile ja nõukogule ELi ning Ladina-Ameerika ja Kariibi piirkonna vaheliste suhete uue tegevuskava kohta.

Lisaks on kaubanduse vaheleping kooskõlas 2021. aasta veebruaris avaldatud teatisega „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“, milles kaubandus- ja investeerimispoliitika seotakse Euroopa ja üldiste standardite ja väärtustega ning peamiste majandushuvidega, pöörates suuremat tähelepanu kestlikule arengule, inimõigustele, maksudest kõrvalehoidmisele, tarbijakaitsesele ning vastutustundlikule ja õiglasele kaubandusele.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

ELi-Mercosuri kaubanduse vaheleping on täielikult kooskõlas Euroopa Liidu tegevuspõhimõtetega ega nõua ELi eeskirjade, õigusnormide või standardite (näiteks tehnilised normid ja tootestandardid, sanitaar- ja fütosanitaarnõuded, toidu- ja toiduohutuseeskirjad, tervisekaitse- ja ohutusstandardid, eeskirjad GMode kohta, keskkonnakaitse- või tarbijakaitsenormid) muutmist üheski reguleeritud valdkonnas.

ELi-Mercosuri kaubanduse vaheleping sisaldab ka kaubanduse ja kestliku arengu peatükki, mis seob lepingu kestliku arengu üldeesmärkidega ning tööjõu, keskkonna ja kliimamuutuste valdkonnas seatud erieesmärkidega.

Lisaks kaitseb ELi-Mercosuri kaubanduse vaheleping avalikke teenuseid ja tagab, et valitsuste õigus kehtestada avalikkuse huvides õigusnorme säilib täielikult ja moodustab lepingu ühe aluspõhimõtte.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Komisjon esitab Mercosuriga peetud läbirääkimiste tulemused kahe eraldiseisva, kuid omavahel seotud lepingu – kaubanduse vahelepingu ja partnerluslepingu – vormis.

Vastavalt aluslepingutele ja Euroopa Kohtu praktikale, eelkõige tema 16. mai 2017. aasta arvamusele 2/15 ELi ja Singapuri vabakaubanduslepingu kohta, kuuluvad kõik kaubanduse vahelepinguga hõlmatud valdkonnad Euroopa Liidu ainuvälispädevusse ning täpsemalt ELi toimimise lepingu artikli 91, artikli 100 lõike 2 ja artikli 207 kohaldamisalasse.

Euroopa Liit kirjutab kaubanduse vahelepingule alla pärast Euroopa Parlamendi heakskiitu vastavalt nõukogu otsusele, mille aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 5, ja Euroopa Liit sõlmib kõnealuse lepingu vastavalt nõukogu otsusele, mille aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 6.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

ELi-Mercosuri kaubanduse vaheleping nõukogule esitatud kujul ei hõlma küsimusi, mis ei kuulu ELi ainupädevusse.

- **Proportsionaalsus**

Kaubanduslepingud on sobivad vahendid turulepääsu ja sellega seotud ulatuslike majandussuhete reguleerimiseks kolmandate riikidega väljaspool ELi. Puuduvad alternatiivsed vahendid, mis võimaldaksid selliseid kohustusi ja liberaliseerimispüüdlusi õiguslikult siduvaks muuta.

Käesoleva algatusega taotletakse otseselt liidu välistegevuse valdkonnas seatud eesmärgi ja toetatakse poliitilist prioriteeti „EL kui tugevam tegija rahvusvahelisel tasandil“. See on kooskõlas ELi üldise välis- ja julgeolekupoliitika strateegia suunaga teha teiste riikidega koostööd ja uuendada vastutustundlikult oma välispartnerlussuhteid, et saavutada ELi välistegevuses seatud sihid. See aitab saavutada ELi kaubandus- ja arengueesmärgi. Ettepanek on kooskõlas ELi rohekokkuleppega.

Läbirääkimisi Mercosuriga sõlmitava kaubanduse vahelepingu üle peeti vastavalt nõukogu antud läbirääkimisjuhiste. Läbirääkimiste tulemused ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik läbirääkimisjuhistes esitatud poliitiliste eesmärkide saavutamiseks.

- **Vahendi valik**

Käesolev nõukogu otsuse ettepanek esitatakse kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 5, millega nähakse ette, et nõukogu võtab vastu otsuse, millega antakse luba lepingule alla kirjutada. Käesolevas ettepanekus esitatud eesmärgi saavutamiseks ei ole võimalik kasutada muud õiguslikku vahendit.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Mercosuriga peetud läbirääkimiste käigus telliti välistöövõtjalt kestlikkusala mõjuhindamine, et uurida lepingu kaubandust käsitleva osa võimalikku majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju. Kestlikkusala mõjuhindamist võeti läbirääkimistel arvesse ning läbirääkijad ja komisjoni talitused lähtusid selle tulemustest. Hindamise lõpparuanne avaldati 29. märtsil 2021.

Kestlikkusala mõjuhindamise raames konsulteeris töövõtja laialdaselt sise- ja välisekspertidega, korraldas avalikke konsultatsioone ja seminare, veebipõhiseid küsitlusi ning kahepoolseid kohtumisi ja vestlusi kodanikuühiskonnaga nii Euroopas kui ka Mercosuri riikides. Kestlikkusala mõjuhindamise käigus peetud konsultatsioonide näol oli tegemist väärtusliku ja tõhusa platvormiga, mis võimaldas kaasata olulisi sidusrühmi ja kodanikuühiskonna esindajaid, kes konsultatsioonides arvukalt osalesid.

Kogu läbirääkimisprotsessi vältel, sealhulgas enne ja pärast iga läbirääkimisvoor, teavitas komisjon ELi liikmesriike suuliselt ja kirjalikult läbirääkimiste eri aspektidest ning konsulteeris nendega nõukogu kaubanduspoliitika komitee kaudu. Euroopa Parlamenti teavitati samuti regulaarselt ja temaga konsulteeriti tema rahvusvahelise kaubanduse komisjoni (INTA), eelkõige ELi-Mercosuri järelevalverühma kaudu. Kogu läbirääkimisprotsessi vältel saadeti mõlemale institutsioonile ettepanekute eelnõud ja läbirääkimiste tulemusel koostatud tekstid. Komisjon korraldas ka mitmeid kohtumisi ja muid kontakte kodanikuühiskonnaga (kodanikuühiskonna dialooge), et arutada läbirääkimiste edenemist ja läbirääkimispositsioone.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Euroopa Liidu ja Mercosuri vahelise assotsieerimislepingu läbirääkimisi toetava kestlikkusalasase mõjuhindamise viis läbi välistöövõtja London School of Economics Enterprise. Kestlikkusalasase mõjuhindamise raames analüüsiti kaubanduslepingu võimalikku majanduslikku, sotsiaalset ning inimõigustele ja keskkonnale avalduvat mõju.

Kui läbirääkimised olid jõudnud lõpule, viisid komisjoni talitused läbi läbirääkimiste tulemuste majandusliku hindamise.

- **Mõjuhindang**

Kestlikkusalasane mõjuhindamine koosnes kahest üksteist täiendavast komponendist. Esiteks analüüsiti põhjalikult majanduslikku, sotsiaalset, inimõigustega seotud ja keskkonnamõju, mida läbiräägitav kaubandusleping võib avaldada ELis, Mercosuri riikides ja muudes asjaomastes riikides. Teiseks viidi läbi ulatuslik konsultatsiooniprotsess, milles osalesid sidusrühmad nii ELis kui ka Mercosuri riikidest ning mis pakkus võimalusi teabe kogumiseks ja jagamiseks, konsulteerimiseks ja tulemuste levitamiseks. Kestlikkusalasane mõjuhindamine annab võimalike kõrval- ja leevendusmeetmete kavandamisse väärtusliku sisendi, sealhulgas hindamisaruandes sisalduvate ettepanekute kaudu.

Hindamisaruandes on kasutatud GTAPi mudeli dünaamilist versiooni, et hinnata mõju, mis avalduks kummagi poole tariifsete ja mittetariifsete meetmete läbiräägitud vähenduste kahe stsenaariumi – konservatiivse ja ambitsioonikama stsenaariumi – korral. Konservatiivse stsenaariumi korral suureneb SKP 2032. aastaks ELis 10,9 miljardi euro võrra (0,1 %) ja Mercosuris 7,4 miljardi euro võrra (0,3 %) võrreldes modelleerimise lähtestsenaariumiga, kui vabakaubanduslepingut ei sõlmita. Ambitsioonika stsenaariumi korral suureneb ELi SKP 15 miljardi euro võrra ja Mercosuri SKP 11,4 miljardi euro võrra.

Läbirääkimiste tulemuste majandusliku hindamise raames hinnati läbirääkimiste tegelike tulemuste majanduslikku mõju. Erinevalt kestlikkusalasest mõjuhindamisest ei põhinenud see eeldustel lepingu oodatavate tulemuste kohta. Kestlikkusalasase mõjuhindamise käigus hinnati mõju, mida avaldaksid tariifsetes ja mittetariifsetes meetmetes seisnevate kaubandustõkete läbiräägitud vähendamise kaks stsenaariumi – konservatiivne ja ambitsioonikas stsenaarium. Läbirääkimiste tulemuste majandusliku mõju hindamisel võeti aluseks tariifsete ja mittetariifsete meetmete tegelikud vähendused. Samuti võeti arvesse asjaolu, et Ühendkuningriik ei ole enam ELis. See selgitab, miks läbirääkimiste tulemuste majanduslikul hindamisel ja kestlikkusalasasel mõjuhindamisel jõuti lepingu hinnangulise mõju osas erinevate tulemusteni. Lisaks on läbirääkimiste tulemuste majandusliku hindamise analüüsi ajakohastatud, et võtta arvesse ELi kaubanduspoliitika viimaseid arengusuundi.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

ELi-Mercosuri kaubanduse vahelepingu suhtes ei kohaldata õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi menetlusi. Samas sisaldab see lihtsustatud kaubandus- ja investeerimismenetluste raamistikku ning võimaldab vähendada ekspordi ja investeringutega seotud kulusid, suurendades seega väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate kaubandus- ja investeerimisvõimalusi kummalgi turul. Eeldatavate kasutegurite hulka kuuluvad suurem läbipaistvus, vähem koormavad tehnilised normid, vastavusnõuded, tolliprotseduurid ja päritolureeglid, intellektuaalomandi õiguste ja geograafiliste tähiste tõhusam kaitse, parem juurdepääs riigihankemenetlustele ning eripeatükk, mille eesmärk on aidata VKEdel kasutada lepingust tulenevaid võimalusi.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste kaitset liidus.

4. MÕJU EELARVELE

Kaubanduse vahelepingul on finantsmõju ELi eelarve tulude poolele. Kaubanduse vahelepingu jõustumisel jääb saamata hinnanguliselt 330 miljoni euro ulatuses tollimakse. Pärast kaubanduse vahelepingu täielikku rakendamist ELis (15 aasta möödudes lepingu jõustumisest) küündivad saamata jäävad tollimaksud hinnanguliselt 1 miljardi euronni aastas. See hinnang põhineb kaubavahetuse arengu prognoosil, mis lähtub 15 aasta perspektiivist juhul, kui lepingut ei sõlmita. Oodata on kaudset positiivset mõju, mis seisneb käibemaksuga seotud vahendite ja kogurahvatulu suurenemises.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Kaubanduse vaheleping sisaldab institutsioonilisi sätteid, millega nähakse ette rakendusasutuste struktuur, et pidevalt jälgida lepingu rakendamist, toimimist ja mõju. See institutsiooniline raamistik asendatakse partnerluslepingus ette nähtud raamistikuga, kui partnerlusleping on jõustunud.

Kaubanduse vahelepingu institutsioonilises peatükis on sätestatud konkreetsed ülesanded, mida tuleb täita kaubandusnõukogul, kes jälgib kaubanduse vahelepingu eesmärkide täitmist ja kontrollib lepingu rakendamist, ning kaubanduskomiteel, kes abistab kaubandusnõukogu viimase ülesannete täitmisel.

Kaubanduskomitee teeb järelevalvet kaubanduse vahelepingu alusel loodavate spetsialiseerunud allkomiteede ja muude organite töö üle.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Kaubanduse vahelepinguga luuakse sidus, terviklik, ajakohane ja õiguslikult siduv ELi ja Mercosuri kaubandussuhete raamistik. Leping soodustab kaubandust ja investeringuid, aidates kaasa majandus- ja kaubandussuhete laiendamisele ja mitmekesistamisele.

Selle lepingu abil püüab EL luua oma ettevõtjatele Mercosuri turul parimad võimalikud tingimused. Kaubanduse vaheleping läheb olemasolevatest WTO raames võetud kohustustest kaugemale paljudes valdkondades, näiteks kaubavahetuse, teenuste, riigihangete, mittetariifsete tõkete ning intellektuaalomandi õiguskaitse, sealhulgas geograafiliste tähiste valdkonnas. Kõigis neis valdkondades nõustusid Mercosuri riigid võtma WTO tingimustega

võrreldes olulisi uusi kohustusi. Kaubanduse vaheleping sisaldab ka täiustatud sätteid kaubanduse ja kestliku arengu kohta, sealhulgas rangeid raadamisega seotud kohustusi.

Leping vastab kriteeriumidele, mis on esitatud GATTi XXIV artiklis (kaotada tollimaksud ja muud kaubanduspiirangud põhimõtteliselt kogu pooltevahelises kaubanduses) ning teenuskaubanduse üldlepingu V artiklis, milles on teenuste puhul ette nähtud samasugune kriteerium.

Kooskõlas läbirääkimisjuhistes seatud eesmärkidega saavutas komisjon järgmised tulemused:

- (1) Aja jooksul kaotatakse tollimaksud täielikult 91 %lt kaupadelt, mida ELi äriühingud ekspordivad Mercosuri riikidesse. See võimaldab säästa tollimaksudelt üle 4 miljardi euro aastas. Näiteks kaotavad Mercosuri riigid kõrge määraga tollimaksud sellistele tööstustoodetele nagu autod (35 %), autoosad (14–18 %), masinad (14–20 %), kemikaalid (kuni 18 %), rõivad (kuni 35 %), ravimid (kuni 14 %), nahkjalatsid (kuni 35 %) ja tekstiiltooted (kuni 35 %). Lepingu kohaselt kaotatakse järk-järgult tollimaksud ka sellistele EList eksporditavatele toiduainetele ja jookidele nagu vein (27 %), šokolaad (20 %), kanged alkohoolsed joogid (20–35 %), küpsised (16–18 %), konserveeritud virsikud (55 %) ja karastusjoogid (20–35 %). Samuti nähakse lepinguga ette tollimaksuvaba kvoodipõhine turulepääs ELi piimatoodete (praegu kohaldatakse nende suhtes 28 % tollimaksu), eelkõige mitmesuguste juustude puhul.
- (2) EL avab oma turu tasakaalustatult; lepinguga kaotatakse imporditollimaksud 92 % Mercosuri kaupadelt, mida eksporditakse ELi. Tundlike põllumajandustoodete, näiteks veiseliha, suhkru ja linnuliha suhtes kohaldatakse sooduskohtlemist üksnes piiratud kogustes ja hoolikalt kalibreeritud tariifikvootide abil.
- (3) Argentina, Uruguay ja Paraguay puhul kaotatakse tooraine ja tööstuskaupade eksporditollimaksud lepinguga täielikult või kehtestatakse neile siduvalt nullmäär. Samuti vähendatakse lepinguga põllumajandustoodete eksporditollimakse (Argentina) või kaotatakse need (Uruguay, Paraguay ja Brasiilia). Tööstuskaupade puhul kohustub Brasiilia kohaldama nullmääraga maksu ELi majanduse mitmekesistamiseks vajalikele olulistele toorainetele (nikkel, vask, alumiinium, terasetoore, teras, titaan). Brasiiliale jääb poliitiline manööverdamisruum teatavatele toorainetele eksporditollimaksude kehtestamiseks; sellistel juhtudel saab EL Brasiilia poolt tulevikus kehtestatavatelt eksporditollimaksudelt vähemalt 50 % soodustuse ja eksporditollimaksud ei ületa 25 %.
- (4) Kehtestatakse tugev kahepoolne kaitsemehhanism, mis võimaldab ELil ja Mercosuril kehtestada impordi reguleerimiseks ajutisi meetmeid impordi ootamatu ja märkimisväärse suurenemise korral, mis põhjustab või ähvardab põhjustada tõsist kahju omamaisele tootmisharule. Neid kaitsemeetmeid kohaldatakse ka tariifikvootide korra alusel imporditavate põllumajandustoodete puhul ja neid võib vajaduse korral piirata ELi äärepoolseimate piirkondade territooriumiga.
- (5) Kõikide toodete suhtes, olenemata sellest, kas tegemist on omamaiselt toodetud või ELi imporditud toodetega, kohaldatakse jätkuvalt rangeimaid toiduohutuse ning looma- ja taimetervise standardeid. Kohaldatakse ettevaatuspõhimõtet. Lepinguga nähakse ette tugevdatud koostöö partnerriikide ametiasutustega ja kiirem teabevahetus võimalike riskide kohta, kasutades selleks otsesemat ja tõhusamat teabe- ja teatamissüsteemi.
- (6) Leping sisaldab põhjalikku kaubanduse ja kestliku arengu peatükki, mille eesmärk on tagada, et kaubandus toetab keskkonnakaitset ja sotsiaalset arengut. Peatükk hõlmab

selliseid küsimusi nagu metsade säästev majandamine ja kaitse, töötajate õiguste austamine ja vastutustundliku ettevõtluse edendamine. Samuti sisaldab see peatükk sätteid vaidluste lahendamise kohta ja spetsiaalset läbivaatamismehhanismi. Lisaks sisaldab see peatükk sõnaselget kohustust rakendada tõhusalt Pariisi kliimakokkulepet (see kohustus on ka partnerluslepingu oluline osa) ja kaubanduse vaheleping võidakse peatada, kui lepinguosaline lahkub Pariisi kokkuleppest või ei osale selles enam heas usus. Kaubanduse ja kestliku arengu peatüki lisa sisaldab lepinguosaliste kohustust võtta meetmeid, et peatada edasine raadamine alates 2030. aastast. See on esimene kord, kui vaidluste lahendamist võimaldava kaubanduslepingu osalised võtavad individuaalse juriidilise kohustuse peatada raadamine. Samuti annab leping kodanikuühiskonna organisatsioonidele võimaluse aktiivselt jälgida lepingu rakendamist, sealhulgas keskkonnaga seotud küsimusi.

- (7) ELi pakkujatele avanevad uued võimalused osaleda hankemenetlustes Mercosuri riikides, mis ei ole WTO riigihankalepingu liikmed. Tegemist on esimese korraga, kui Mercosuri riigid avavad oma riigihanketurud. ELi äriühingud saavad Mercosuri riikide äriühingutega võrdsetel alustel esitada pakkumusi riigiasutuste, näiteks keskvalitsuse ministeeriumide ning muude valitsus- ja föderaalasutustega hankelepingute sõlmimiseks.
- (8) Kaubavahetuse tehniliste ja regulatiivsete tõkete kõrvaldamiseks edendatakse tootjapoolset sertifitseerimist ja vastastikust lähenemist ISO, IEC, ITU, *codex alimentarius*'e komisjoni ja muude rahvusvaheliste standardiorganisatsioonide vastuvõetud rahvusvaheliste standardite kasutamise kaudu kooskõlas ELi ja Mercosuri vahel kokku lepitud ühise määratlusega. Kokku on lepitud dubleeriva testimise vähendamises elektroonikasektori väikese riskiga valdkondades. Lepingul on eraldi mootorsõidukitele pühendatud lisa, millega edendatakse ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni eeskirju ja vähendatakse dubleerivat testimist mootorsõidukite sektoris.
- (9) Lepingul on ka põhjalik lisa, mis sisaldab üksikasjalikke sätteid veini ja kangete alkoholsete jookidega kauplemise hõlbustamiseks, mis hõlmab veinivalmistustavade tunnustamist ning sertifitseerimist ja märgistamist kooskõlas ELi kõige kaasaegsemate vabakaubanduslepingutega.
- (10) Kokku on lepitud teenustesektorite avamises ning ELi ja Mercosuri vahelise teenuskaubanduse hõlbustamises nii kohapeal äriühingute asutamise kaudu kui ka piiriüleselt. Leping hõlmab väga paljusid teenustesektoreid, sealhulgas äriteenuseid, finantsteenuseid, telekommunikatsiooni, meretransporti (Mercosur avab esmakordselt oma piirkonnas meretranspordisektori) ning posti- ja kulleriteenuseid. Samuti sisaldab leping nii teenustesektorites kui ka muudes sektorites äriühingute asutamisega seotud kohustusi. Seeläbi tagatakse ELi teenuseosutajatele ja nende Mercosuri konkurentidele võrdsed tingimused. Õigus kehtestada avalikes huvides õigusnorme säilib kõigil valitsustasanditel täielikult. Leping sisaldab ka täiustatud sätteid spetsialistide ärilistel eesmärkidel liikumise kohta, näiteks seoses juhtivtöötajate või spetsialistidega, keda ELi äriühingud lähetavad oma tütarettevõtetesse Mercosuri riikides. Peale selle sisaldab leping olulist peatükki e-kaubanduse kohta, mis on Mercosuri partnerite jaoks uudne.
- (11) Leping tagab intellektuaalomandiõiguste kõrgetasemeline kaitse ja jõustamise, sisaldades üksikasjalikke sätteid autoriõiguse, ärisaladuste ja õiguskaitse kohta, millega tagatakse parem kaitse.

- (12) Leping tagab 344 ELi kvaliteetse toidukauba, veini ja kange alkohoolse joogi nimetuse puhul ELi geograafiliste tähiste kõrgetasemelise kaitse ja jõustamise ELi omaga võrreldaval tasemel.
- (13) Leping sisaldab VKEdele pühendatud peatükki, mille eesmärk on võimaldada VKEdel saada täit kasu kaubanduse vahelepingu pakutavatest võimalustest.
- (14) Lepinguga nähakse ette mehhanism vaidluste kiireks lahendamiseks vahekohtu kaudu või vahendaja abil. Vaidluste lahendamise peatükk sisaldab uusi sätteid, mille aluseks on WTO sätted rikkumiseta kaebuste kohta: kui üks lepinguosaline leiab, et talle lepingust tulenev kasu muutub olematuks või väheneb oluliselt teise lepinguosalise meetme tõttu, võib ta paluda vahekohtul selles küsimuses otsuse teha.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vahelise kaubanduse vahelepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 91 lõiget 1, artikli 100 lõiget 2 ja artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 13. septembril 1999 andis nõukogu Euroopa Komisjonile loa alustada läbirääkimisi Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu ja selle osalisriikidega sõlmitava lepingu üle, mis koosneb poliitikat, koostööd ja kaubandust käsitlevatest osadest.
- (2) Need läbirääkimised jõudsid edukalt lõpule 6. detsembril 2024.
- (3) Uus läbiräägitud partnerlus koosneb kahest paralleelsest õiguslikust vahendist. Esimene neist on ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vaheline partnerlusleping (edaspidi „ELi-Mercosuri partnerlusleping“), mis hõlmab poliitika- ja koostöövaldkonda ning kaubanduse ja investeeringute valdkonda. Teine õiguslik vahend on ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vaheline kaubanduse vaheleping (edaspidi „leping“), mis hõlmab kaubanduse ja investeeringute liberaliseerimist. Leping kaotab kehtivuse ja asendatakse ELi-Mercosuri partnerluslepinguga, kui viimane on jõustunud.
- (4) Seetõttu tuleks leping liidu nimel allkirjastada tingimusel, et see sõlmitakse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga antakse luba kirjutada liidu nimel alla ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vahelisele kaubanduse vahelepingule (edaspidi „leping“) tingimusel, et see leping sõlmitakse.

Allkirjastatava lepingu tekst on lisatud käesolevale otsusele.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.
Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS „TULUD“ – EELARVE TULUDE POOLELE MÕJU
AVALDAVATE ETTEPANEKUTE JAKS

1. ETTEPANEKU NIMETUS:

Ettepanek: nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Lõuna-Ameerika lõunaosa ühisturu, Argentina Vabariigi, Brasiilia Liitvabariigi, Paraguay Vabariigi ja Uruguay Idavabariigi vahelise kaubanduse vahelepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise kohta

2. EELARVEREAD:

Tulude eelarverida (peatükk/artikkel/punkt): 12. peatükk, artikkel 120

2025. aastaks eelarves ette nähtud summa: 21 082 004 566 eurot

(ainult sihtotstarbeliste tulude puhul):

Tulud eraldatakse järgmisele kulude eelarvereale (peatükk/artikkel/punkt):

3. FINANTSMÕJU

- ☐ Ettepanekul puudub finantsmõju
- ☒ Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele
- ☐ Ettepanekul on finantsmõju sihtotstarbelistele tuludele

Mõju on järgmine:

(miljonites eurodes ühe kümnendkoha täpsusega)

Tulude eelarverida	Mõju tuludele	12 kuud	Aasta 2026
12. peatükk, artikkel 120	247,5 <i>miljonit eurot</i>	Eeldatav jõustumine 2026. aasta algul	0
12. peatükk, artikkel 120			

Olukord pärast meetme rakendamist					
Tulude eelarverida	[N+15]	[N+16]	[N+17]	[N+18]	[N+19]
12. peatükk, artikkel 120	1 <i>mld eurot</i>	1 <i>mld eurot</i>	1 <i>mld eurot</i>	1 <i>mld eurot</i>	1 <i>mld eurot</i>
Peatükk/artikkel/punkt ...					

(Ainult sihtotstarbeliste tulude puhul tingimusel, et eelarverida on juba teada):

Kulude eelarverida ²	Aasta N	Aasta N+1
Peatükk/artikkel/punkt ...		
Peatükk/artikkel/punkt ...		

Kulude eelarverida	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Peatükk/artikkel/punkt ...				
Peatükk/artikkel/punkt ...				

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

5. MUUD MÄRKUSED

Kavandatav otsus ei põhjusta ELi eelarvest kaetavaid lisakulusid (kulude pool).

Kaubanduse vahelepingul on finantsmõju ELi eelarve tulude poolele. Kaubanduse vahelepingu jõustumisel jääb saamata hinnanguliselt 247,5 miljoni euro ulatuses tollimakse³. Pärast kaubanduse vahelepingu täielikku rakendamist ELis (15 aasta möödudes lepingu jõustumisest) küündivad saamata jäävad tollimaksud hinnanguliselt 1 miljardi euron aastast. See hinnang põhineb kaubavahetuse arengu prognoosil, mis lähtub 15 aasta perspektiivist juhul, kui lepingut ei sõlmita.

Oodata on kaudset positiivset mõju, mis seisneb käibemaksuga seotud vahendite ja kogurahvatulu suurenemises.

² Kasutada ainult vajaduse korral.

³ Saamata jääva tulu hinnanguline summa 247,5 miljonit eurot ei sisalda sissenõudmiskulusid (330 miljoni euro suurusest hinnangulisest saamata jäävast tulust on maha arvatud 25 %).